

עמ"ת 33512-08-25 - פרחאן אלעול נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

עמ"ת 33512-08-25

לפני:	כבוד השופט חאלד כבוב
העורר:	פרחאן אלעול
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל
	ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטת ג' שלו) במ"ת 20231-06-25 מיום 07.08.2025 ט' אלול התשפ"ה (02 ספטמבר 2025) עו"ד אורי בן-נתן עו"ד אפרת גולדשטיין רוזן
תאריך הישיבה:	
בשם העורר:	
בשם המשיבה:	

החלטה

לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כבוד השופטת ג' שלו) במ"ת 20231-06-25 מיום 07.08.2025.

רקע והליכים קודמים

1. ביום 09.06.2025 הוגש כתב אישום נגד העורר, בד בבד עם הגשת בקשה למעצרו עד תום ההליכים. כעולה מכתב האישום, ביום 14.05.2025 נעצר העורר בסמוך לשעה 22:00, לאחר שנתפס נוהג ברכבו בעודו מחזיק בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של כ-1 ק"ג. בשל מעשים אלו, יוחסה לעורר עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

2. בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי ביום 22.06.2025 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות

עמוד 1

לכאורה ועילת מעצר; ועתר לקבלת תסקיר שירות מבחן. בית המשפט נעתר לבקשתו זו, וביום 03.08.2025 התקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של העורר. במסגרת התסקיר עמד שירות המבחן על כך שהעורר הוא בחור צעיר, נעדר עבר פלילי, וכי מדובר במעצרו הראשון. עוד התרשם שירות המבחן כי מדובר באדם שמגלה יכולת לשלוט בדחפים - אך לעיתים עשוי לפעול מתוך פזיזות. בהקשר זה צוין, כי נסיבות מעצרו של העורר "נובעות מגילוח הצעירות החברות לחברה שולית". יחד עם זאת, התרשם שירות המבחן כי מדובר באדם "ללא מאפיינים עבריינים מושרשים" ו-"המעוניין בטיפול ובבחינה באשר לדפוסיו המכשילים על מנת לבחון גורמי סיכון בהתנהלותו". עוד צוין שירות המבחן כי ניכר שלמעצרו של העורר השפעה מרתיעה עבורו, וכי הלה חש בושה רבה כתוצאה מהמעצר.

עוד התרשם שירות המבחן, לחיוב, ממקום חלופת המעצר והפיקוח המוצע. בתוך כך צוין, כי המפקחים שהוצעו מנהלים אורח חיים נורמטיבי, ערים לסיכון הנשקף מהעורר ומבינים את האחריות הכרוכה במלאכת הפיקוח. על כן, שירות המבחן בא בהמלצה על שחרור העורר לבית משפחתו, בתנאי מעצר בית, בפיקוחם של אביו, אמו ואחיו. זאת, בנוסף להעמדת צו פיקוח מעצר לתקופה של 6 חודשים, במהלכם ישולב העורר בטיפול קבוצתי המיועד לעצורי בית.

3. ביום 07.08.2025 נערך דיון לפני בית משפט קמא בבקשת המשיבה למעצר העורר עד לתום ההליכים. בא-כוח העורר עתר לאימוץ המלצת שירות המבחן, ובתוך כך הפנה למקרים דומים בהם נקבעו חלופות מעצר גם בעבירות סמים חמורות יותר. מנגד, בא-כוח המשיבה התנגד להמלצת שירות המבחן בשל חומרת העבירות המיוחסות לעורר והמסוכנות הנשקפת ממנו, כמות הסם הגדולה, והתנהגותו בעת מעצרו. כן נטען, כי החלופה המוצעת אינה מתאימה, ואין בה כדי לאיין את מסוכנות העורר - שכן, ביתו של העורר הוא המקום בו התגורר בעת שעבר את העבירות.

4. בית המשפט המחוזי קיבל את עמדת המשיבה, והורה על הארכת מעצרו של העורר מאחורי סורג ובריש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. במסגרת ההחלטה נקבע, כי בהתאם למדיניות המשפטית הנוהגת ולחוק המעצרים, הכלל בעבירות סמים חמורות הוא מעצר מאחורי סורג ובריש; וכי רק בנסיבות חריגות ויוצאות דופן יש להורות על חלופת מעצר. לאחר ששקל את המלצת שירות המבחן, קבע בית המשפט כי על אף שזו חיובית ביסודה, אין בה כדי ללמד על קיומה של נסיבה מיוחדת וחרیגה כאמור; וכי אין בגילו הצעיר של העורר או העדרו של עבר פלילי, כדי להצדיק חריגה מן ההלכה הנוהגת.

מכאן הערר שלפניי.

הערר

5. בערר, כמו גם בדיון שהתקיים לפניי ביום 02.09.2025, סמך בא-כוח העורר ידיו על תסקיר שירות המבחן והמלצותיו, מהן ניתן ללמוד כי ניתן להשיג את תכלית מעצרו של העורר בדרך שפגיעתה בחירותו פחותה. כן נטען, כי קיימים מקרים דומים ואף חמורים מהמקרה הנדון, בהם שוחררו נאשמים

לחלופת מעצר. בתוך כך נטען, כי בניגוד לקביעת בית משפט קמא, ניתן להסיק מהפסיקה אליה הפנה העורר על עניינו-שלו - ובפרט מן הקביעות בעמ"ת 54032-07-25 אלעמור נ' מדינת ישראל (30.07.2025) (להלן: עניין אלעמור), שם נדון עניינו של אדם צעיר שהואשם בהחזקת סם מסוג קוקאין, ואף על פי כן הועבר למעצר בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה, אף הפנה בא-כוח העורר להחלטת בית משפט זה, בגדרה שוחרר הנאשם לחלופת מעצר על-אף שנתפס ברכבו נושא ק"ג סם מסוכן מסוג קוקאין (בש"פ 154/24 אבו עדרה נ' מדינת ישראל (09.01.2024) (להלן: עניין אבו עדרה)).

מנגד, המשיבה הדגישה כי מעשי העורר מלמדים על מסוכנותו הגבוהה; כן עמדה המשיבה על נסיבות מעצרו, בשילוב תסקיר שירות המבחן שהוגש, "אשר בשורה התחתונה ממליץ על חלופה אך ביחד עם שני האדנים הנוספים" - היינו, העמדת העורר בצו פיקוח לתקופה של חצי שנה, ושילובו בקבוצה המיועדת לעצורי בית. לשיטת המשיבה, כל אלו מכריעים את הכף אל עבר המסקנה כי לא ניתן לשחרר את העורר לחלופת מעצר. כן נטען, כי בדין קבע בית המשפט המחוזי כי לא מתקיימים כל טעמים מיוחדים המצדיקים את העברת העורר לחלופת מעצר, בראי הכלל לפי אדם המואשם בעבירות סמים חמורות דינו מעצר מאחורי סורג ובריח, למעטבנסיבות מיוחדות. עוד נטען בהקשר זה, כי קבלת טענת העורר לפיה די בכך שהנאשם הוא צעיר הנעדר עבר פלילי על-מנת לשחררו לחלופת מעצר, הרי שהכלל היה הופך לחריג; שכן, לרוב, נאשמים בעבירות סמים אותן ביצעו כבלדרים, הם נעדרו עבר פלילי, ופיתוי ממוני הוא שגרם להם לשמש בתפקיד זה - וכך גם בעניינו.

למען שלמות התמונה יצוין, כי בתום הדיון שהתקיים לפניי הקריאה באת-כוח המשיבה פרפרזה, אשר נמסרה לשוטרים שביצעו את מעצר העורר בליל האירוע, לפיה העורר שימש בלדר סמים עבור מספר סוכני סמים בדרום. יובהר, כי לצורך הדיון נתנה באת-כוח המשיבה את הסכמתה לכך שהעורר תיפקד כבלדר בליל האירוע.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון בכתובים ושמיעת באי-כוח הצדדים, ולא בלי התלבטות, באתי למסקנה כי דין הערר להתקבל.

7. כידוע, הכלל הוא כי כאשר נאשם מואשם בעבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים יש לעצור אותו מאחורי סורג ובריח ולא די במעצר בפיקוח אלקטרוני (סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים המפנה לסעיף 21א(1)ג(1) לחוק האמור). ברם, לכלל זה קיים חריג, כאשר "שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, [...] ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני" (סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים). חריג זה מתיישב היטב עם העיקרון החולש על חוק המעצרים כולו, לפיו בית המשפט רשאי להורות על מעצרו של אדם רק כאשר "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירות של הנאשם, פחותה" (סעיף 21ב(1) לחוק המעצר; עמ"ת 73182-05-25 אבו זאיד נ' מדינת

ישראל, פסקה 9 (10.06.2025).

משמעות הדברים היא כי גם כאשר הכלל הוא מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריה, כפי המצב בעבירות סמים, עדיין יתכנו מקרים מיוחדים, בהם ניתן להתרשם כי על אף המסוכנות הנלמדת מחומרת העבירה, קיימת ביחס לעצור הנדון, חלופת מעצר שדי בה כדי להשיג את מטרת המעצר - בשים לב לקיומם של טעמים מיוחדים.

8. בעניינו, חומרת המעשים המיוחסים לעורר ברורה. כאמור, על-פי כתב האישום, העורר החזיק בכמות גדולה מאוד של סם מסוכן מסוג קוקאין. עם זאת, ומבלי לגרוע מחומרת המעשים המיוחסים לעורר, מהפרפרזה שהוקראה לפניי בדיון ולכאורה הביאה למעצרו של העורר, נראה כי הלה תפקד כבלדר להעברת הסם - ולכך המשיבה אף נתנה הסכמתה במעמד הדיון. לפיכך, המסוכנות הנשקפת מהעורר עצמו אינה שקולה לזו הנשקפת מהנאשמים המרכזיים העומדים מאחורי עבירות סמים, וניתן במקרים מתאימים לאינה באמצעות השמתו של העורר במעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו: עניין אלעמור, פסקה 10; בש"פ 7221/21 אבו קיעאן נ' מדינת ישראל (10.11.2021)).

9. אשר לנסיבותיו האישיות של העורר, מצאתי להדגיש כי מדובר בבחור צעיר, נעדר עבר פלילי, ברי כי מדובר בשיקול שיש להתחשב בו (בש"פ 5654/13 מוך נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.08.2013); בש"פ 7862/23 אלאסד נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (05.11.2023)). יתרה מכך, מתסקיר שירות המבחן עולה כי למעצרו של העורר יש השפעה מרתיעה כלפיו; וכי העורר הביע נכונות לקבלת טיפול שיסייע לו להתגבר על דפוסיו המכשילים - עניין שיש בו להפחית את הסיכון הנשקף ממנו. זאת ועוד, לא למותר לציין כי שירות המבחן עמד על חלופת המעצר שהוצעה על ידי העורר, ועל מידת ההתאמה של המפקחים שהוצעו במסגרתה, תוך שציין כי להתרשמותו המפקחים הם "אנשים רציניים בעלי

עמדות שומרות חוקה המודעים לתפקידם מבניסאם משמעות ואחריות מלאכת הפיקוח". על כן, שירות המבחן בא בהמלצה על שחרור העורר לביתו, בתנאי מעצר בית, בפיקוח בני-משפחתו. משאלו פני הדברים, ובהינתן חלקו של העורר במעשה העבירה, הגעתי למסקנה כי ניתן במקרה זה להורות על העברה למעצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת כחריג לכלל.

10. אציין, כי לא נעלמו מעיני טענות המשיבה לפיהן כאשר מיוחסות לנאשם עבירות של סחר והפצת סמים, ככלל לא יורה בית המשפט על שחרורו לחלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 5642/18 חג'אני נ' מדינת ישראל (09.08.2018); בש"פ 6115/19 מדינת ישראל נ' בן אבו, פסקה 13 (24.09.2019)). אף על פי כן, וכאמור לעיל, בית משפט זה פסק לא אחת כי ישנם מקרים חריגים, בהם ניתן להתרשם כי חרף מסוכנותו, קיימת ביחס לעצור הנדון, ובשים לב למערך הנסיבות במקרה הקונקרטי, חלופת מעצר שדי בה כדי להשיג את תכלית המעצר (ראו למשל: עניין אלעמור; עניין אבו עדרה, במסגרתם שוחררו נאשמים לחלופת מעצר בנסיבות דומות לענייננו). זאת, בייחוד שעה ששירות המבחן התרשם כי קיימת חלופת מעצר אשר יש בכוחה לאיין את הסיכון הנשקף מהעורר (בש"פ 6544/17 אמר נ' מדינת ישראל, פסקה 13

(31.08.2017) - כפי שבעניינו.

11. אשר על כן, דין הערר להתקבל - במובן זה שההחלטה בדבר מעצר העורר עד תום ההליכים מבוטלת. אני מורה על השבת הדיון בתיק לבית המשפט המחוזי, אשר יקבע דיון לפניו בהקדם, בכפוף ליומנו; ובכלל זאת יקבע את מיקום המעצר בפיקוח אלקטרוני, אישור המפקחים, והערובות הדרושות. למען הסר ספק מובהר בזאת, כי עד להחלטה כאמור, העורר יוותר במעצר מאחורי סורג ובריח.

ניתנה היום, ט"ו אלול תשפ"ה (08 ספטמבר 2025).

חאלד כבוב
שופט